

VESZPRÉM VÁRMEGYE

POLITIKAI LAP.

A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület hivatalos értesítője.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnap.
Elfizetési ár: Negyedévre 2-50 P. Egyes szám ára 16 fillér.
Írások feladhatók Fodor Ferenc könyv- és papírkereskedésében is.

Felolós szerkesztő:
Uj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Fűredi-telep 11. (Telefon 66)
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalba,
kéziratok a szerkesztőségbe küldendők.

**Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.**
Amen.

Csehek és szlovákok.

A magyarságtól másfél évtized előtt elrabolt területek egyikén, a megszállott Felvidéken néhány héttel ezelőtt egy nagyszabású ünnepség zajlott le, a Pribira ünnep, amelynek ügye élénken foglalkoztatta nemcsak a cseh és szlovák, hanem a külföldi közvéleményt is. Ezen az ünnepségen szinte elemi erővel robbant ki az a mélyseges ellentét, amely az állítólagos magyar járom alól „felszabadított” tót népet a „felszabadító” csehektől elválasztja. A magyar közvélemény természetesen fokozott érdeklődéssel kísérte a nyitrai Pribira-ünnep tanulságos fejleményeit, amely alkalommal az elzártság program ellenére Hlinka páter, a tót néppárt vezére ragadta megához az egész népesség irányítását s azon még a cseh kormányelnök és a prágai kormány többi kiküldöttei is hátréba szorultak. Azóta még tovább bonyolódott ennek a csehekre nézve oly kínos ünnepségnek az ügye, amennyiben a cseh lapok az elszenvedett kudarc miatt érzett dühükben durva módon támadni kezdték a Vatikán prágai követét, aki erre a támadásra egy, Hlinka páterhez intézett levelben válaszolt, amelyben közli, hogy igen kellemetlen számára az, hogy hivatali okokból Prágában kell élnie a csehek közt és nem lehet a hűségét tót nép körében.

A Pribira-ünnep tehát végső eredményben a cseh kormány és a római Szentszék ellentéte mérgesedett s bizonyára még sok gondot fog okozni az illetékes cseh kormánytényezőknél. Ez az egész eset kiálló bizonyítéka annak, amit a magyar sajtó és a magyar közvélemény egyöntetűen hangoztat, és amit a csehek ugyancsak hosszú évek óta igyekeznek különböző hazugságokkal a világ közvéleménye előtt letagadni és elleplezni. Soha nem fordulhatott volna elő az, ami a nyitrai ünnepen történt, ha a csehek tényleg egy velük lelkileg rokon, közös múlttal és közös hagyományokkal bíró népet szabadítottak volna fel az annyit hangzatosított magyar rabiga alól. Ma már a tárgyilagosan ítélő külföldiek is el kell ismernie, hogy a cseh és szlovák népet semmiféle olyan benső kötelek nem fűzi össze, amely az egységes államban való együttélést indokoltá, vagy csak lehetségesé tenné. Az elmúlt esztendő megmutatja, hogy a Felvidék tótága betolakodó idegeneknek tekinti a cseheket és semmiféle erőszak, a körmönfont cseh politikának semmiféle mesterkedése nem képes a szlovák nép lelkeiből kiszakítani annak az ezer éves, küzdelmekben és szenvedésekben, dicsőségekben és viszontagságokban gazdag közös múltjának és történelmének az emlékeit, amely közös kincse és hagyománya a magyar és tót népek egyaránt. Ehhez a multhoz és ezekhez a hagyományokhoz a cseheknek semmi közük sincs s így nem csodálkozhatunk azon sem, ha az elmúlt tizenötéztendő alatt vilóságos gyarmatként kezeltek a magyarságtól elszakított területeket s ha egyáltalában nem bántanak úgy a tóttokkal, mintha testvéreiknek tekintenék őket.

A Felvidék tótága, amely 1918-ban azt hitte, hogy bízhat a csehek ígéréteiben és új életet kezdhet a csehszlovák köztársaság kere-

tei között, ma már végkép kiábrándult ebből az erőszakkal létrehozott államalakulatból s meggyőződött arról, hogy a csehek rútlul becsapták. Nyilvánvaló lett, hogy sokkal mélysegebb szakadék tátong a magyar lélekhez közelálló tót nép és a szláv testvériségre hivatkozó csehek között, mint a magyar és a tót nép közt. Olyan igazságok ezek, amelyek mind élesebb formában kerülnek napvilágra és amelyeknek egyes fenyegető tüneteit már a csehek is kénytelenek beismerni. Hiszen már arról panaszkodnak a prágai lapok, hogy a megszállott Felvidéken még tizenöt esztendő erőszakossága sem tudta elnyomni a magyar szót, a magyar szellemnek a talajban gyökerező erejét és megnyilvánulásait, s egyes vidékeken a tót nép szívesebben és sürűbben beszél magyarul, mint azelőtt.

Mindaz tehát, ami a nevezetes Pribira-ünnepel kapcsolatban történt, csak egyik részlete és tünete annak a kétségbeesett küzdelemnek, amelyet a sanjargatótót tót nép folytat a betolakodott csehek uralma ellen. Lehetséges, hogy a cseh kormány diplomáciai eszközökkel el fogja simítani a pápa követe ellen intézett támadás ügyét, azokkal az erőkkal azonban, amelyek e kínos ügy mögött állanak, semmi esetre sem fog megbirkózni. A tót nép ma elszántan küzd a maga szabadságáért és jobb jövőjéért. Ezt a nehéz küzdelmet a magyar nemzet meleg érdeklődéssel és rokonszennvel figyeli, abban a meggyőződésben, hogy a két nép még egykor baráti jobbot nyujthat egymásnak s folytathatja közös egyetértéssel azt az életet, amelynek emlékei és gyökérszájai ezer esztendőre nyulnak vissza. (s.)

Őszi vármegyei közgyűlés.

Kenessey Pongrác főispán indítványára jegyzőkönyvben örökítették meg Báthory István emléket. — A kitüntetett Kránitz Kálmán püspök ünnepése. — Rott Nándor megyéspüspök lett a közigazgatási bizottság új tagja. — A főispán, a gabonaárak letörésének megakadályozására, Veszprémben fölvasárlótelep létesítését tervezi. — A Holitscher Károly által egybehívott gabonaértekezlet árvajavitó hatása. — Huszezer pengő a Balaton fejlesztésére.

Veszprémvármegye törvényhatósági bizottsága szerdán délután tartotta rendes őszi közgyűlését a bizottsági tagok élénk érdeklődése mellett. A közgyűlés lefolyása nivós és gyorsított volt, senki sem beszélt többet a kellelténél s ki-ki amit mondott, rövidesen fejezte ki.

Dr. Kenessey Pongrác főispán, a „Hísekegy” elmondása után, emelkedett szellemű, hazafias érzéssel megnyitójának elejét a multba ment vissza, hogy „annak dicsőségéből merítünk bátorságot és reményt egy szebb jövőre”.

— Ezében szeptember 26.-án van — mondotta — nagy fejedelmünk és Lengyelország felejthetetlen királya, Báthory István születésének 400. évfordulója. Rövid, de dicsőséges erdélyi fejedelemsége után, mint Lengyelország királya, hirt, nevet, elismerést szerelt magának és magyar hazájának. Az ő uralkodása alapozta meg az oly sok vihart látott lengyel-magyar barátságot, amely mindnyájunk szívében ma is él. Emlékre legjellemzőbb a lengyel mondás róla: „Vagy soha se született volna, vagy ha született, örökké élne”. Alakja, tettei már a történelemé, de lángoló hazaszeretete, tudása, alkotásai kell, hogy mint példa vezessenek bennünket ma is. — Indítványára a fejedelem emléket jegyzőkönyvben örökítették meg, s annak kivonatát megküldik az emlékbizottságnak Lengyelországba.

Ezután a főispán így folytatta:

— A mult emlékeiről visszatérve a jelenbe, szomorúan látjuk, hogy mily nehéz akadályokba ütközik az isteni jóakarattól ezidei jó termésünk értékesítése. Az egész európai jó termés követelménye a buzának 5 pengő 28 filléres világparitási ára. Mindnyáján látjuk azokat az óriási erőfeszítéseket, amelyeket kormányunk termésünk értékesítése érdekében végez. Ennek meg is van az az eredménye, hogy buzafeleslegünknek körülbelül felét jóval a világparitás felett tudjuk elhelyezni. Jól tudom, hogy így is rendkívüli nehézségekkel küzd az országot fenntartó gazdalkodás. Egyesek a nagy kinalatot eme még mindig alacsony árak letörésére akarják felhasználni. A nagyobb gazdaságok még csak el tudnak éri a

viszonyok között türhető árakat, de a falusi kisgazdalközönség kényszerhelyzetét kihasználják. Ennek megszüntetésére fölterjesztetem a földművelésügyi kormányának Veszprém központtal egy felvásárlási telep létesítésére. Erre vonatkozólag ígéretet is kaptam. Addig is a Futura-szervek olyan utasítást kaptak, amely alkalmas arra, hogy a kisemberek kifogástalan minőségű és kezelési gabonájáért a lehető legmagasabb árat fizessék és ők minimálisan haszonnal elégedjenek meg.

A főispánnak ezt az utóbbi bejelentését viharos lelkesedéssel fogadták a kisgazdák. Ezután a főispán az adógabonarendelet előnyéire hívta föl a figyelmet, rámutatott, hogy minden bajunk hazánk megcsontítása, majd magyar testvéreivel melegen együttérző, nemeserető szavakkal buzdított a megértésre, ösztönzésre. Még szép szavakkal üdvözölte a kormányzói érdemkiszárat ki-füjtetett s már hetven éve papi pályán levő Kránitz Kálmán felsz. püspök-nagyprépostot és dr. Simon György preláut-kanonokot, valamint a kormányzói elismerésben részesült dr. Cseresnyés József egészségügyi főtanácsost, a gyermekhely volt igazgatóját, mint a törvh. bizottságnak és egyes albizottságainak régi, munkás tagjait, végül bejelentette, a törvényhat. bizottságba újabban rendes tagokul Fodor Ferenc, Lukács Pál, dr. Lusztig Samu, Köhn József, dr. Róth Sándor és dr. Szépegyi Ferenc póltagokat, valamint szakszervezőt címet Krehnyay Béla tanfelügyelőt és Hamuth János polgármestert hívta be.

Ezután báró Fidit Pál finomérzésű, szármaló szavakkal a törvényhatósági bizottság, mint egy család nevében köszöntötte a megyebizottsági tagoknak is nesztortát, a 93 éves s mint pap 70 éve működő püspök-nagyprépostot, aki egyházi, hazafias és egyéb közéleti téren megtette és megteszi ma is a kötelességét.

Leikes éljenek közben állott föl az ősz Kránitz Kálmán, hogy hálás köszönetet mondjon ünnepeltéért. Amit hosszú élete alatt dolgozott, mindent Isten iránti kötelességből s egyháza, hazája és vármegyéje iránti szeretetből tette. Legyenek ünneplői — fejezte be nagy ováció közben szavait

